

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A gör. kel. szerb nemzeti egyházi kongresszus működése.

A folyó évi június havában összehívott gör. kel. szerb nemzeti egyházi kongresszus első hat heti ülészsaka véget ért, most már tiszta képet alkothatunk magunknak arról, vajjon milyen munkát végzett a kongresszus eddig és vajjon képes lesz-e ama nagy feladatoknak sikeresen megfelelni, a melyek megoldása immár elodázhatlan szükségé vált és a melyeknek elintézése a kongresszus kötelességévé tétetett.

A most egybehívott kongresszusnak feladatahoz egyrészt az évtizedek óta felszaporodott, folyó administrationalis ügyek elintézése, másrészt pedig organisatorius munka is tartozik, amennyiben ezen kongresszusnak lesz feladata a gör. kel. szerb egyház autonóm állását, a kormányhatalomhoz és az államhoz való viszonyát rendező, az egyház és iskola összes jogait és kötelességeit felölelő szabályzatot kidolgozni — így az eddig csak elvben fennállott, csak névről ismert egyházi autonómiát egy pozitív és jóváhagyás után törvényerővel bíró statutumban végérvényesen szabályozni.

A kongresszus az első hat heti ülészsakában csakis az administrationalis ügyekkel foglalkozott. Igaz, hogy ezen rövid hat héttől is igen sok idő lett a mandátumok verifikálására fordítva, az is igaz, hogy ezen verifikálás tulajdonképpen a radikálisoknak a kongresszusi többségért való szívós küzdelme volt, mely a radikálisokat és a kezdetben velük szövetkezett önálló pártiakat a pártonkívüliek és liberálisokkal szemben a legnagyobb méltánytalanságra, igazságtalanságra, sőt néha világos törvényteleniségre is ragadtatta, de azért tagadhatlan tény az is, hogy a kongresszus nagy, komoly és eredményes munkát is végzett.

A legnehezebb munkák egyike volt az 1882. évtől a mai napig felül nem vizsgált számadásoknak felülbírálata. A milliókról szóló számadások alaposan lettek megvizsgálva és — sajnos — azokban igen sok visszaélés lett konstatálva. Nemcsak hogy a könyvvezetés nem állta ki a komoly kritikát, hanem még indokolatlan hiányok is konstatáltak, a melyekért a nemzeti egyházi alapok vezetősége és különösen a kon-

gresszusi választmány volt tagjai vagyoniilag is felelősségre lesznek vonva.

Megalkotta a kongresszus a jövő évi költségvetést és ennek keretén belül illetve ezzel kapcsolatosan megvalósított igen sok életre való reformeszmét is. Így az alapok igazgatásánál egyes állásokat beszűntetett, másokat pedig helyesebb alapon újra szervezett; bizonyos normatívumot állapított meg, a mely a kolostorok ingatlanainak bérbeadásánál követendő és a mely a kolostorok vagyonának nagyobb jövedelmezőségét biztosítja; az értékpapírok elhelyezéséről is akként intézkedett, hogy most azok jövedelme emelkedni fog. Szóval praktikus rendelkezéseivel az eddiginél nagyobb bevételeket biztosított.

Ezzel kapcsolatosan a kiadási rovat tétéleit is reformálta. Különösen nagy gondot fordított az iskolák szükségleteire. A gymnásiumi tanárok fizetését az állami gymnásiumi tanárok fizetésének megfelelően rendezte; a népiskolák és gymnásiumoknak járó dotáció összegét felemelte, mivel a most fennálló iskolai rendszabály keretében a tanítóképző és tanítónőképző intézetek tanárainak fizetését vég-

A BÁCSCA tárcája.

A cigány menyasszony.

— Lenbach után. —

Csönd szállott a cigány tanyára . . .
Szólt az anyja barna szép Mayának:
„Minden kész a vendégséghez; még ma
Elvezetnek férjed sátorába.
Menj tehát ki, tudakozd meg sorsod',
Mig a hajnal fölbasad. Alusznak
A rontásban elfáradt manók most.
A hegy alján három hársfa zöldel, —
Óvakodva, messze elkerüljed,
Meg ne halld a fülemülét ottan!
Mert danája szeretőkre bajt hoz;
Sirniok kell teljes életükben . . .
Am délfelől, a hol a hegy lankás,
Vadgesztenye sötét sudarában
Rigó fészkel, szerelem madara.
Hidd háromszor, s emberi beszéddel
Megfelel majd minden kérdésedre.
Gazdag lesz-e, s boldog életedben?
Bű-bájos ár-e szépségednek?
Szög-fajodnak felvirul e törzse?
Mint lányok közt te legszebb virág vagy.“

—
Kiment a lány napkeite előtt még,
S fényes nappal jött csak hazafelé.

Befont haja éjhartától nedves,
Szemehéját vörösre kisírta.

—
Szólt az anyja: „De soká maradtál!
A rigóval sokat beszélgettél.
Jó-e a sors, a mit neked jósolt?“

—
„Egyszer kérdem csak a gyászmadártól:
Ha kedvesem hű marad-e hozzám?
A hogy rája feleletet kaptam,
Elballagtam a három hársfához,
Együtt sirtam ott a fülmilével
— És sirnom kell teljes életemben. . .“

Terentius.

Utunk keletre.

Írta: Novákovits Izidor.

III.

A Boszna-Bródban töltött óra hamarosan telt el, mert a látnivalóból nem fogytunk ki. Részben az indóház fényes belseje, részben annak nagyméretű külseje, részben még a roppant érdekes néptyposok szemlélése kellemes szórakozást nyújtott. S miután a manapság már elmaradhatlan képes levelezőlapokat a Boszniából küldött első üdvözléteinkkel teleírva feladtuk, lassanként elfog-

laltuk helyeinket a keskenyebb vágányon haladó, azonban igen csinos és elég kényelmes vasuti kocsikban.

Néhány perc múlva a vonat megindult azon az uton, mely már századok, vagy talán évezredek óta szolgált a Balkán egyik főforgalmi irányaként. Erre vonultak el állítólag hajdanta a római légiók, majd a vitéz janicsárok, a travniki basák martalócai és ezek ellenében Mátyás király fekete vitézei; erre üldözték a félholdat Savoyai Eugén csapatai és erre vonult be 1778-ban az okkupáló hadsereg főszlopa.

Boszna-Bródot elhagyva fokozottabb lelkesedést vettünk észre önmagunkon, hiszen oly biztató, oly érdekes és tanulságos volt már az első kép, melylyel nekünk Bosznia bemutatkozott volt. Utunknak ezen részét éjjel kellett megtennünk, a mivel azonban jelentékenyebb veszteség nem ért bennünket, mert mire érezni kezdtük, hogy vonatunk már a Vucajék-hegyen kapaszkodik felfelé, tehát hogy kikerültünk az egyhangu Ivansz-kopolyéből, kelet felől a hegytetők a hajnal első csókjától rózsás lánggal gyult ki. Hajnalodott, nappalodott tehát s mi valamennyien talpon állva elmerengve csodáltuk a Boszna völgyének tarka képekben mutatkozó szépségeit. Csak egynehányat óhajtok felsorolni közülök.

leg nem rendezhette, addig is, míg az új iskolai rendszabályzat kidolgozva és jóváhagyva nem lesz, a tanárok fizetését pótlékkal nagyobbitotta és lakbérüket is felemelte; a felső leányiskola tanítóinak fizetését is emelte.

A kongresszuson tárgyalás alá kerültek az iskolai tanács és a kongresszusi választmány az utolsó kongresszus óta lefolyt időre szóló jelentései is. Ezen jelentések alaposan lettek megbirálva és azokat a kongresszus nemcsak hogy tudomásul nem vette, hanem a választmány és iskolai tanács működése felett rosszalását fejezte ki. A most említett jelentések feletti tárgyalás során is igen sok helyes indítvány lett elfogadva és sok újítás életbe léptetve. Mivel a szerb felekezeti iskolák tanrendje nem felel meg a modern követelményeknek és mivel a tankönyvek is elavultak és most már sikerrel nem használhatók, a kongresszus külön-külön szakbizottság kiküldését határozta el, a melyek feladata lesz megfelelő tanrendet kidolgozni és gondoskodni, hogy a kor követelményeinek színvonalán álló tankönyvek készítenek. Azonkívül egy külön szakbizottság lett kiküldve az iskolák jogi állásának tanulmányozására és különösen ama kérdésnek megoldása végett, vajjon milyen uton-módon volna lehetséges a sajkás kerületben és egyebütt beszüntetett illetve kommunális iskolává alakított eredetileg szerb felekezeti iskolákat ismét visszaszerezni és azoknak az eredeti felekezeti jellegét visszaadni.

Megválasztotta a kongresszus a választmány tagjait, kiegészítette az iskolai tanácsot az üresedésben volt állásoknak választás útján való betöltésével és betöltötte az évtizedek óta üresedés-

ben volt főtanfelügyelői és az eparchiai tanfelügyelői állásokat.

Látni tehát, hogy a kongresszus komolyan fogott a munkához és hogy az első ülészak rövid hat hete alatt eleget végzett. Ezt és annyit készségesen elismerünk, viszont azonban nem hunyhatunk szemet a kongresszus hiányai és gyengeségei felett sem.

Nagy taktikai hiba volt a radikálisok részéről az, hogy a pártoskodást a személyeskedésig hajtották fel és hogy a többségért való szenvedélyes küzdelemtől elvakítva nem engedtek mandátumhoz jutni oly egyéneknek sem, kik a kongresszusban ugyszólván nélkülözhetlenek.

Egy dr. Maximovits Miklós, dr. Polit, dr. Vucetics, Borota János, a szerbek bonyodalmas autonom kérdéseiben a szó szoros értelmében véve kapacitások. Széles körű és magas nivón álló műveltségükkel és a szerbeknél páriát ritkító elméleti képzettségükkel a kongresszusnak diszére, évtizedes gyakorlat útján szerzett ismereteikkel pedig az eredményes működés nagy előnyére szolgáltak volna. Egy dr. Drakulits Pál, Popovits V. István energiája, tudása és különösen állása és befolyása az egyes kérdések tárgyalásánál is, de főképp a meghozott határozatoknak a kormány részéről leendő jóváhagyásának kiszélesítésénél megbecsülhetlen szolgálatokat tett volna.

Mindezt azonban a radikálisok figyelmen kívül hagyták és egyedül arra voltak tekintettel, hogy csakis az ő hiveik jussanak be a kongresszusba. A jelöltek felállításánál nem néztek ők arra alkalmas-e az illető egyén a képviselőségre, meg van-e a kellő képzettsége, tudása és értelmisége, hanem boldog-boldogta-

lant, a ki csak radikálisnak vallotta magát, mandátumhoz juttatták, a velük nem egy elvet valló képviselők mandátumát pedig, ha mindjárt szabályellenesen is, megsemmisítették.

Igy azután nagyobbára új, fiatal és tapasztalatlan képviselő került a kongresszusba, a kiknél a hiúság ugyan igen nagy, de az elméleti képzettség és a praktikus ismeret annál kisebb. Hogy ez kártékony kihatással volt a kongresszus működésére is, talán nem szorul bővebb magyarázatra.

Hogy csak egy példát említsek: egy napon elhatározta a kongresszus, hogy törli a vallási járulékot és annak fizetése alul az egyházközségeket felmenti, másnap pedig, belátva hogy bakot lőtt, hogy ezen vallási járulékot nem lehet és nem szabad eltörölni, ismét hatályon kívül helyezte az egy nappal előbb hozott határozatát. Ilyen baklövés több is volt.

Mindezekből a körülményekből higadt következtetéssel arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy, habár a mai kongresszusban meg van az akarat és szorgalom s habár az az adminisztratív teendőket annyira-mennyire sikerrel is végezte, mindazonáltal nem áll azon a nivón, a melyen állania kellene és nem bírja a képzettség és készség azt a mértékét, a mely a sikeres organisatorius munkához megkívánatik.

Nézetünk szerint tehát a kongresszus feladatának második nehezebb részét megfejteni, az egyházi és iskolai autonómiát végleg szabályozó statutumot sikerrel megalkotni nem lesz képes.

Városi közgyűlés.

Tisztviselők fizetésrendezése.

Városunk törvényhatósági bizottsága f. hó 5-én rendkívüli közgyűlést tartott Latino-

Elhagyva Kotorszkót, az első helyet, a hol seregeink 1878-ban ellenállásra akadt, vonatunk teljesen a Boszna folyásának irányához szegődik s nemsokára elhagyja a híres Soksevits-szirtet, melyet az észéki 78. gyalogezred négykézláb mászott meg, hogy az inzurgenseket szuronyt szegezve széjjelverje. Egyszerre néhány erősebb kanyarodás után egy eléggé kiszélesített völgyben magasra emelkedve ki, szemlünkbe tünik Dobojava, minden időknél fontos hadászati pontja. A meredeken felszökő hegyesücs körül helyezkedett el a talán 3000 lakost számláló város, melynek egyébként egyhangu képét csupán néhány minaret és kula szakítja meg. (Kulának nevezi a török azon tornyot, melyet az előkelőbbek házaik mellé építenek, hogy azokról kellő kényelemmel és minél tovább látva élvezzék a természet szépségét, melyet talán senkisésem szeret úgy, mint az igazhívő mozlím.)

Dobojt elhagyva vonatunk folyton a Boszna völgyében halad, majd kisebb, majd nagyobb távolságban az itt már öt-hatszáz méternyi magas sziklafalak közé szorult folyó mentén. Az egymást hirtelen felváltó tájképek itt általában mind elragadó szépségek, mert míg a kopár szirteket itt-ott erdős, virányos hegyoldalak váltják fel, nem egy helyen elég nagy völgykatlanok bukkanak fel a sebes Boszna partjain, tarkítva

egy-egy igénytelen falucska házacskáival, vagy egy egy kulával ékesített földesuri teleppel. Bosznianak talán ez az egyedüli tájéka, a honnan még nem veszett ki teljesen az ősi romantika. Számos jómódu bég éli itt világot, egyedül a vadászatnak, a solymászatnak és a csendes, a világ zajától alig háborgatott családi életnek szentelven idejét, elábrándozván közbe közbe a vénebbeknek virágos nyelvvellett előadott meséin, a régi jó időkről, a mikor ott a gyaur „svábat“ csak hirtől ismerték.

Elhaladva a sólymok fészket, Sabinakament, a Boszna jobb partján és az Ozrenplanina két meredek nyulványa között Magláj bukkan fel. Maglájnak tudvalevőleg gyászos szerepe volt az okkupáció idejében s hogy ma is még némi stratégiai fontossággal bír, mutatja az a néhány erőd, mely felette őrködik, valamint az a két hatalmas kaszárnya, a mely bizonyára jelentékeny csapatot rejt magában.

Érdekes volt itt látnunk néhány jóképű német atyafit, a kiket a bosnyák kormány a bérces Tirolból telepített ide.

Néhány kisebb állomást elhagyva, elértek Bosznia egyik legfestőiebb helyét, Vrandukot. A Boszna ugyanis itt hirtelen balra kanyarodik, alig találva utat a két merészen előrenyomuló hegynyulván között, melynek

egyikén néhány már rég dűtledező romtól határolva eli csöndes napjait a néhány száz igazhívő töröktől lakott valaha oly híres vár.

Vranduk után nemsokára Zenicét, majd Lásvát és Viszokót értük el, belekerülve a széles Szarajevszko polyéba, melynek délkeleti végében kényelmesen helyezkedett el az ország fővárosa, Szerajevó.

A mily feledhetetlen, mély hatást keltenek a Boszna völgyének festői részletei, oly meglepően jó benyomást gyakorol a szemlélőre ezen vidék közigazdasága, nevezetesen pedig annak ipara. Boszna-Bródtól kezdve alig van állomás, melynél ne bukkan fel egy vagy több gyárnak kéménye. És ez érthető is, mert míg maga a termőerővel jól megáldott vidék elég bőven kiaknázzható anyagot nyújt a feldolgozásra, addig az ország legfőbb közlekedési vonala szinte maga figyelmeztet arra, hogy itt a kiviteli cikketek termő ipar végtelen méretekben fejleszhető. Egyébként a Száva partja és Szerajevó között a vasuti vonal mentén a következő ipartelemek fordulnak elő: Boszna-Bródban egy magánvállalat birtokában lévő igen kiterjedt kőolajfinomító-gyár, mely a Fekete tengeren, a Dunán és Szávan ide szállított nyersanyagot dolgozza fel, évenként több millió értékben; Derventhen egy nagyobbserű botgyár működik, melynek készit-

vits Pál főispán elnöke alatt, ki a jegyző-könyv vezetésével Latinovits Szaniszló th. főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig Maximovits Miklós aljegyzőt bizta meg.

A közgyűlés tárgyalás alá vette a kiküldött 9-es bizottságnak a városi tisztikar, segéd- és kezelőszemélyzet, rendőrség és szolgaszemélyzet és a városi alkalmazottaknak fizetése és javadalmazásának rendezése tárgyában hozott határozati javaslatát, melyet annak idején lapunkban egész terjedelmében közöltünk.

A törvényhatósági bizottság a közgyűlés megkezdése előtt határozatilag kimondja, hogy a szavazati és felszólalási jogtól az ezen jogokkal különben rendelkező tisztviselők, mint érdekeltek, ez alkalommal távoltartassanak.

A vitát dr. Drakulits Pál kezdte meg, a kilences bizottság fizetésrendezési javaslatát újabban is elfogadásra ajánlja és a pénzügyi bizottság javaslatát nem fogadja el és kijelenti, hogy a megszüntetendő állások fizetés felemelésének elejtése igazságtalan és méltánytalan.

Buday Gergely indokolja benyújtott javaslatát. A bizottság működésében tisztában akart lenni azzal, hogy elég-e a fedezet? mert csak akkor ment bele a javaslatába, ha pótdó emelés nélkül meggyőződést szereztek, hogy az 1902. és 1903. évre fedezet van. Kérde most már, hogy megvan-e a többi évekre is a fedezet?

Ezek alapján az állami fokozatok szerint a tisztviselőket kvalifikációhoz mért osztályokba osztotta, először rendezte és utána emelte 15%-al, de mivel a 15% magas volt, kissé leszállították és kikerekítették. A kir. anyakönyves állásra nem terjeszkedtek ki, mert ezt a belügyminiszter fizeti és ennek fentartása érdekében felirat intézendő. A polgármesteri helyettesi állás csak 1904. évben volna szervezendő és így ennek fizetése 1904. évben lenne a felemelt különbözettel kiutalványozandó. A megszüntetendő állásokra vonatkozó gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata nem állhat fenn, mert esetleg a miniszterium azokat jóvá nem hagyja, ezen tisztviselők ezzel esetleg megrövidítenek. Stürgös a kérdés eldöntése, mert csak úgy

lesz jó tisztviselő, ha jól megfizeti a város. Ajánlja javaslatát elfogadásra.

Dr. Gószdu Elek meg van győződve arról, hogy a kilences bizottság ép oly alaposan és gondosan dolgozott, mint a huszas bizottság, hogy pótdó emelés ne legyen. Mégis aggodalmi vannak a jövőre. A fizetési tételeket elfogadja, csakis a fedezethez szól. 10400 korona többlet mutatkozik a 9-es bizottságnál a huszas bizottság javaslatával szemben és ezért vette fel a 9-es bizottság a fogyasztási adó bérleteket. De ez nem biztos és esetleg eleshetik a legközelebbi árverésnél és így esetleg hiány mutatkozhatik. Ennek fedezésére 3% pótdó lenne kiveendő. Mig erre biztos felvilágosítást nem kap a 9-es bizottságtól, a fedezeti tételt nem fogadja el. A laktanyák vételára 1904. és 1905-re hiányzik és így szintén fedezendő és az másképp nem érhető el, mintha az emelés 1902. évi október hó 1-től léptetnék be.

Dr. Drakulits Pál reálisnak tartja a fogyasztási adó bérlet beillesztését, de ha ez esetleg elejtetnék, akkor is meg van a kellő fedezet, mert 3000 korona hiány mutatkozik és a mellett a kimutatott összegek nincsenek teljesen kimerítve. Mégis a maga és a közönség megnyugtására dr. Gószdu Eleknek az életbeléptetésre vonatkozó javaslatához hozzájárul.

Györfly Géza szerint mivel minden költségvetés csak valószínűsége van alapítva és a mint az egyes jövedelmek szaporodnak, azoknak csökkenése alig következik be és így a fogyasztási bérjövödelem többé csökkenni nem fog, mivel a miniszterium a közsegeket ez irányban a legmesszebb menő kedvezményekben részesíti az általános tapasztalat szerint, mivel tehát ez irányban aggodalom fenn nem foroghat és a kellő fedezet meg is van, javasolja, hogy a fizetésrendezés f. évi április hó 1-től kezdődőleg lépjen életbe.

Paul Kálmán általánosságban elfogadja a 9-es bizottság javaslatát és csak arra nézve kér felvilágosítást, hogy a 20-as bizottság javaslatával szemben, miért nem tartja a 9-es bizottság szűkségesnek a szenátori állás megszüntetését.

Dr. Drakulits Pál erre nézve kijelenti, hogy mintán az adóügyek kezelése végett

vagy a főadótiszti, vagy a tanácsosi állás volna megszüntetendő, a tanácsnok pedig az adóügyi teendők mellett már kvalifikációjánál fogva feljogosított teendőket is végezhet, inkább a főadótiszti állás, mint a szenátori állás volt megszüntetendő.

Dr. Donoszlovits Vilmos őszintén közreműködött a tisztviselők fizetésének emelésén. (Dr. Drakulits Pál közbeszólása: igen? a „Zombor és Vidéke“ bombasztikus cikkeivel!) Figyelmezteti azonban a felszólalót, hogy légből kapott frázisokkal ne éljen, mert azokkal hatást el nem ér, különben ő szerénységénél fogva nem hasonlíthatja magát dr. Donoszlovitshoz, a ki a „Zombor és Vidéké“-ben hangoztatott erkölcsi, valamint tényeivel bizonyított anyagi áldozatokkal iparkodik a város jólétét előmozdítani, mire nézve bizonyíték az, hogy a város hasznára a vadászati bérletet 800 forintért kivette. (Taps és éljenzés!)

Ujra felszólal és hangoztatja továbbá dr. Donoszlovits Vilmos azt, hogy ő a fizetés-emelést mindenkor csak azzal a konklúzióval kívánta, hogy a város közönsége ebből kifolyólag külön megterhelést ne szenvedjen.

Elfogadja a 9-es bizottság javaslatát teljes egészében egyes részletek módosításával, kitér arra, hogy miért vannak kellő kvalifikációval nem bíró állások jobban dotálva, mint a megfelelő minősítéssel bírók és hosszan beszélve, kérde azt, miért van az első, a második rendőrkapitány jobban javadalmazva, mint a főorvos vagy a kórházi orvos. Előhozza továbbá azt, hogy nem ugyan személyeskedésből, hanem a megszüntetendő állások munkaköréből kifolyólag a megszüntetendő állásokat betöltő egyének javadalmazásai ne emeltesse, mivel ezzel a nyugdíj-alap terhelhetik, felhívja a polgármestert, hogy nyilatkozzék arra nézve, vajjon miért nem tartja fenn a 20-as bizottság előtt tett azon véleményét, hogy 10 állás volna megszüntetendő, mint a hogy ezt a multkori közgyűlésen határozottan hangsúlyozta. Kérdezi azt is, hogy a fizetésemelések folytán már általánosan hangoztatott nyugdíjaztatások honnan fognak fedeztetni, kérde még azt, hogy a pótdó miért nem lett leszállítva, mikor annyi pénztári maradvány van.

Buday Gergely szerint a rendszer és következetesség meg van a javaslatban, hogy egyes tisztviselők nincsenek megelégedve, arról a bizottság nem tehet.

Latinovits Pál főispán kijelenti, hogy mivel a polgármester és a tisztviselők a vitából ki vannak zárva, a polgármester a felvetett kérdésekre nem felelhet.

Dr. Gószdu Elek kijelenti, hogy a fedezeti aggodalmak elsimultak. Hálás köszönet mond Latinovits Pál főispánnak az életbe léptetéshez való készséges hozzájárulásáért és dr. Drakulits Pálnak az ügyben tanúsított kiváló munkásságáért.

Dr. Drakulits Pál a zárszó jogával élve a pénzügyi bizottság javaslatával szemben fentartja indítványát.

Erre a közgyűlés a következő véghatározatot hozta egyhangulag:

A törvényhatósági bizottság tudatában annak, hogy a városi tisztikar, segéd- és kezelőszemélyzet, valamint a rendőri és szolgaszemélyzet javadalmazásai oly csekélyek, hogy azokból a legszükségesebb megélhetési eszközök se szerezhetők be: ezen immár tartóhatatlan állapotot segitendő, a folyó évi 144. közgy. sz. határozatból kiküldött 9-es bizottság ez irányu javaslatát teljes egészében

ményeit nálunk is kínálgatják a jól ismert házaló bosnyákok. Usora a hajdanta sokat emlegetett ozorai bánáság székbelye, két hatalmas vállalattal dicsekedhetik; az egyik a két millió tőkével alakult és évenként 300000 métermázsa répát feldolgozó cukorgyár, a másik meg a Zavidovics felé fekvő és a trieszti Morpurgo & Comp. cég tulajdonában lévő óriási faterlep, a mely évenként közel tíz millió dongát szállít a messze külföldre; Zenica ipartelep: először az E. Musila cég papirgyára, melynek évi kivitele közel egy millió koronányi értéket képvisel és másodsor a híres vasgyár, a mely az itt nagy mennyiségben előforduló barnaszén segítségével dolgozza fel a jó minőségű városi vasat; végül Viszoko, a melynek bórparra százados hirnévvel dicsekedhetik.

Helyén volna talán már most, hogy a figyelmünket folyton ébrentartó és talán mindannyiunkat érdeklő néprajzi viszonyokra térjek át. Hogy azonban ennek némileg is megközelítő képével szolgálhassak, szűkségesnek tartom, hogy néhány szóban megemlékezzem e szép ország mozgalmas multjáról.

Egy jőnévű történetirő az okkupált tartományok multja felől elmélkedvén, végső következtetéseit az ottani nép következő jellemvonásain építi fel. Ez országok válto-

zatos történeti fejlődésében fontos tényező a hegyvidék konzervatív jellege. Erős egyéniségű hegy- és erdőlakó népet nevelt az erdős-bérces belföld, míg a déli részek Karsztján az a szenvedélyes, merész karszti lakos ütött tanyát, kinek jellege annyira hasonlít a hercegovinai kőmezőhöz: külsejére nézve sima és érzéketlen mint a kő, de csalóka többszökökkel teli, ha jól vizsgálod. E népek bővelkedtek férfias erényekben. Hősök családi tűzhelyeik megvédésében s rettegett dulók. Mindegyikük érezte karja erejét szomszédjával. Ideáljok a korlátlan egyéni szabadság, családjuk dicsősége, a férfiak ereje, melyről fiuról-fiura szállt a mese és a hősi ének. Nem tudott és nem akart egyik sem alatt állani a másiknak... E területen belől egy nép sem tudott erős államot alkotni; a természetalkotta akadályokon nem fogott ki az emberi akarat. Harcolnak a maguk személyes érdekében, a családi tűzhelyért, a hitért, de sohasem közös célokért s a történelem tanubizonyosság rá, hogy csak ritka esetekben sikerült külső hatásoknak békés irányba terelni e folyton hullámzó népelemeket.

És ezen jellemzés hű képe e két ország multjának egész az okkupációig.

magáéva teszi s a város anyagi helyzetéhez mért arányt szem előtt tartva, a városi tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet, rendőrök, szolgák és felfogadottak javadalmait akként és oly arányban rendezi és emeli, mint a hogyan a kiküldött 9 tagú előkészítő bizottság javaslatában tételről tételre felsoroltatott.

A benyújtott bizottsági javaslat pontos szem előtt tartásával határozatilag kimondja továbbá még azt is, hogy ezen felemelt javadalmakat visszamenőleg 1902. évi október hó 1 től folyósítja és utasítja a városi tanácsot, hogy ebbeli határozatának kormányhatóságilag történt jóváhagyása után a felemelt javadalmakat az egyes tisztviselőknek és alkalmazottaknak folyósítsa.

Kimondja továbbá azt is, hogy nemcsak a pénztárak egyesítése folytán megszüntetendő adópénztárosi, adópénztári ellenőri és két pénztári tiszti állást szüntetni be, hanem egyúttal az előkészítő bizottság javaslata alapján a főadótiszti, valamint a mértékHITELESITŐI állást, mint indokoltan feleslegeseket, az 1904. év folyamán megtartandó általános tisztújítás alkalmával szintén megszüntetni és a mértékHITELESITŐI állással járó hivatalos teendőket a mértékHITELESITÉSI képesítéssel felruházandó városi gazdasági intézőre ruházza.

A fizetésemelésekkel járó kiadási többletek fedezésére 1902—1903. évekre kijelöli az 1898. évtől kezdve az egyes címeknél elért és letételeg kezelt megtakarításokat, letéti kamatokat, a behajthatlanoknak jelzett állami adók után befolyandó városi pótdókat és a fogyasztási adóbérlőket, míg 1904. év január hó 1-től kezdve a megszüntetendő állásokból felmerülő megtakarításokat, továbbá a baja—zombor—ujvidéki vasút lejáró hozzájárulási részleteit, 1906. évtől kezdve a régi laktanyák vételár részleteit, továbbá a behajthatlanoknak jelzett állami adók után városi pótdótot és végül a fogyasztási adók és javadalmak bérlőbérletét, mely összegek keretén belül pótdótszázalék emelése nélkül fedeztetnek a fizetési többletből származó tulkiadások.

Utasítatik a városi tanács, hogy az ekként megállapított javadalmak alapján a szakbizottságok megballgatása mellett a városi szervezési szabályrendelet megfelelő módosítása céljából részletes és mindenre kiterjedő javaslatot dolgozzon ki és azt letárgyalás és jóváhagyás végett a kormányhatóság hozzájárulása után a törvényhatósági bizottságnak terjessze be, hogy a tisztviselők és alkalmazottak munkaköre és javadalmi véglegesen szabályozhatók és a helyes irányelvek véglegesen megállapíthatók legyenek.

Ebből kifolyólag utasítatik továbbá arra, hogy az 1904. évben megtartandó általános tisztújításig segéd- és kezelőszemélyzeti esetleg megüresendő állások betöltése iránt előterjesztést ne tegyen és felhívatik a város polgármestere, hogy gondoskodjék arról, miszerint az esetleg üresedésbe jövő állásokkal járó munkakör a legközelebbi általános tisztújításig arra alkalmas más tisztviselők által töltsék be.

Tekintettel továbbá arra, hogy a kir. anyakönyves javadalmát a belügyminiszter vállalta magára, utasítatik a városi tanács arra, hogy jelen véghatározat kormányhatóságilag leendő jóváhagyása után ennek java-

dalma kiegyenlítése céljából a belügyminiszternek előterjesztést tegyen és ennek elintézéséig részére 600 korona pótlékot folyósítson.

Végül a törvényhatósági bizottság jegyzőkönyvi köszönetet szavaz és elnöklő főispán teljes elismeréssel szól a nyugodt és magas színvonalu tárgyalásért és a bizottsági tagok éljenése között a közgyűlést bezárta, melynek jegyzőkönyvét nyomban hitelesítették.

Az ülés végén dr. Gozdu Elek szép szavakban hívja fel a figyelmet a Scherer-árvák nyomorára, a mélyen megható szerencsétlenség hatása alatt javasolja, hogy a városi tanácsnak kötelességévé tételik az árvák érdekében előterjesztést tenni, hogy mily módon lehetne az árváknak további nevelését és utmutatását biztosítani.

Latinovits Pál kijelenti, hogy teljesen méltányolja a humánus indítványt, de a közgyűlés rendje, hogy az ilyen indítvány irásban adandó be.

A magyar nyelv a népiskolában.

A hely, hova soraim vezetnek, oly tiszta szláv és német ajku népiskolák, melyek nincsenek óvodával összekötve, hogy rámutassak a magyar nyelv terjedésének akadályára és azon hibára, mely nem annyira a magyarosítás, mint a magyar nyelv tanítása körül történik.

Különbséget teszek a szigoruan vett magyarosítás és a magyar nyelv tanítása körül. Magyarosítás alatt értem: a magyar hazafias érzelmeknek a tanulók szívébe való beültetését; vagy más szóval megtanítani az ifjúságot magyarul érezni, mi már implicite magában hordja a vágyat megtanulni magyarul beszélni.

A magyar nyelv tanítása alatt pedig értem annak előadását a népiskolában, hogy az ifjúság elsajátítván a hazai nyelvet, mint teljes magyar lépjen ki az iskolából az életbe, áthatva azon igazságtól, hogy nyelvében él a nemzet, vagyis, ha magyar hazafi akarok lenni, tudnom kell a magyar haza nyelvét is.

A magyarosítás ellen, úgy a mint én azt kontemplálom, inkább negative hibázunk, hogy nem teszünk annyit, a mennyit tehetnénk; de a magyar nyelv megtanulásának vagy tanításának már pozitív akadályai és hibái is vannak. Erről kívánom észrevételeimet az ügy hasznára röviden közzétenni.

A magyar nyelv gyorsabb elterjedésének és megtanulásának legfőbb akadályai az óvodák hiánya. Az óvodában ugyanis ügyes óvónő vezetése alatt a magyar nyelv második anyanyelvévé lesz annak a német- vagy szlávajku gyermeknek. Állításon elég példa igazolja.

A magyar nyelv sikeres tanításának egyik nagy hibája a sovinizmus, midőn tiszta német vagy szláv ajku községekben, hol sem óvoda, sem magyar szót nem hall a gyermek: a magyar nyelvet tan-

nyelvnek használják; ez a sovinizmus vagy feltűnési viselkedés úgy a magyar nyelv, mint az általános taneredmény rovására; mert a magyar nyelven tartott tanítást a gyermek nem értve meg, sem a magyar nyelvet nem tanulja meg, sem az előirt ismereteket nem sajátíthatja el, hanem lesz az iskola év végén — egy tabula rasa. A tanfelügyelők aztán mégis referálnak a közigazgatási üléseken, hogy a magyar nyelv szépen terjed, újabb x—y községek (?) mondották ki a magyar nyelvet tannyelvnek stb.

Főhiba a magyar nyelv tanításában a rossz módszer. Az első osztályban p. o. a beszéd- és értelemgyakorlat menne magyarul; de az nem terjed ki tovább az iskolai bútorzatnál vagy egy-két háziállatnál; ennyivel a gyermeknek beszélő és értelmi tehetsége vajmi keveset gyakoroltatik és magyarul sem tanul meg. A második osztályban már azt kérdi a tanító magyarul attól a sült sváb vagy szerb gyerektől: mi a mondat? hány féle a mondat? . . . tehát kibővített beszéd- és értelemgyakorlat helyett már az alsóbb osztályokban magyar mondatokkal kinözzák azt a gyermeket, kinek mindezekről még anyanyelvén sincs fogalma. Van ugyan majd minden osztályban egy-két parádés tanuló, kik a feleleteket képesek bema-golni, ezeknek kell aztán az osztály magyar tudományát bemutatni.

Ily módszerrel nyelv- és mondat-tant tanulunk, de nem nyelvet, nem tanulunk meg beszélni, vagy tulajdonképen nem tanulunk semmit sem.

Melyik lenne tehát a helyes módszer? Egyszerű felelet reá: a társalgási módszer. Ha egy nyelvet beszélni akarunk megtanulni, ezt leggyorsabban és legbiztosabban társalgás által érhetjük el, a nélkül, hogy tudnók mi a mondat. És erre van szükségünk a német s szláv népiskolákban. Az első és második osztályban a beszéd- és értelemgyakorlat alapján, a harmadik osztályban már olvasmányok alapján társalognunk. A tanterv által előirt ismereteket anyanyelven adjuk elő; a magyar nyelv ismeretéhez pedig társalgás által vezetjük a tanulót; magyarul társalognunk nemcsak a magyar órán, hanem kintünk a körülményekhez képest délelőt-töket, délutánokat magyar társalgásra; mit a tanulók anyanyelvükön megtanultak és megértettek, azt próbálgatjuk legalább részben magyarul is elmondani. A második és harmadik osztályban anyanyelvről magyarra fordítandó apróbb házi dolgozatokat adunk fel. Magától értetik, hogy társalgás közben lehet, sőt

Sok pénzt lehet megtakarítani, nem kell piszkos ruhában járni. Magyarázat 8. oldalon.

kell is a magyar nyelv alaktanának egyes részeit, mint p. o. a ragozásokat fokozatosan és alkalmilag a tanulóval megismertetni. A mondattant pedig az alsó osztályokban teljesen mellőzzük.

Ha ezt a módszert a három vagy esetleg négy alsó osztályban szigorúan alkalmazzuk, akkor a csoportosított 4—5—6. vagy 5—6. osztályban bátran használhatjuk a magyar nyelvet tan nyelvnek, mert akkor a gyermekek már az anyanyelven szerzett kellő ismeretekkel fel vannak szerelve és tehetségükhöz képest magyarul beszélni tudnak. Igaz, hogy ez a módszer, amennyiben a magyar társalgást, kivált eleinte, a legtöbb esetben az anyanyelven kell támogatni, sokkal fáradságosabb és szorgosabb előkészülést kíván, mint a régi, -- a háziállatok és mi a mondat? kényelmes módszere.

Miért nem tud az ifju, ki a gimnáziumot, reál- vagy kereskedelmi iskolát elvégezte latinul vagy franciául? Mert nyolc évig kiozzák nyelv- és mondat-tannal, de magára a nyelvre beszélés, társalgás által nem tanítják, vagyis: nem tanítják meg beszélni. A német Niebelungokról szépen értekezünk, de der Brot-ot mondunk das Brot helyett.

Tehát társalogni tanítsuk a magyar nyelvet is, mint Ollendorfer és Berlicz az ugynevezett modern nyelveket, vagyis beszéljünk magyarul azzal a népi-iskolák német vagy szláv gyermekkel és ne kiozzuk mondat-tannal.

Egy kalocsaegyházmegyei érseki iskolálgató.

H i r e k.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Margincanu Györgyöt a zombori főgimnáziumhoz helyettes tanárrá nevezte ki.

Ebéd az alispánnál. Karácson Gyula kir. tanácsos alispán hétfőn a vármegyei közigazgatási bizottság ülésén alkalmából ebédet adott, melyen jelen voltak: báró Vojnits István, Latinovits Pál, Szemző Gyula, Koczár Zsiga, dr. Molnár Károly, dr. Pávlovits Simon.

Előléptetés. A m. kir. pénzügyminiszter Bukta Gábor kir. adótitkár kir. adóhivatali segédévé léptette elő.

Hadgyakorlatok Jankovácon
A szabadkai 6. honvédezred egyesülve az 5. szegedi honvédezreddel — dandárgyakorlatot tartott Jankovác és környékén. A gyakorlat, a melyek nehéz terepen és a legnagyobb hőségben folytak le, kemény próbára tették úgy a dandár legénységét, mint a tisztikart. A gyakorlatok alatt különösen az új szabályzat módosításait vették elő, különös súlyt fektetve a löszerpótlásra és a élelmezésre. Több napon át éjjeli gyakorlatok is folytak harcmezőn felszereléssel. A gyakorlatokon jelen voltak Klobucsár adlatus, Valentics kerületi parancsnok, Braun ezredes, kerületi vezérkari főnök és a szegedi dandár parancsnoka br. Vajna ezredes. A gyakorlatokat a dandárparancsnok vezette és az adlatus a legnagyobb elismerését fejezte ki a kitűnő vezetésért. A gyakorlatok négy héten át tartottak és f. hó 2-án értek véget. Zászlóaljunk f. hó 3-án érkezett vissza városunkba.

A zombor-ó-becsei h. é. vasut.
A zombor-ó-becsei helyi érdekű vasut kiépítése tárgyában vasárnap délelőtt B. Kulán dr. Széchenyi Tamás járási főszolgabíró kezdeményezésére és vezetése mellett népes értekezletet tartottak a község háza tanácstermében, a melyen az engedményesek: Kula, Cservenka, Torzsa, O és Uj Verbász és Kis Kér községek előljárói és képviselői vettek részt. Az értekezletet dr. Széchenyi Tamás rövid üdvözlő beszéddel nyitotta meg és indítványozta, hogy az értekezlet Latinovits Pál főispánt, ki épen a községben tartózkodott és a ki minden közügy iránt meleg érdeklődéssel viseltetik, küldöttségileg hívja meg a tanácskozányra.

Lelkes éljenzéssel fogadta az értekezlet ezt az indítványt és Lederer Gusztáv kir. ítélőtáblai bíró vezetésével egy 5 tagból álló küldöttséget menesztett a főispánért, ki a deputáció kíséretében csakhamar meg is jelent, hol dörgő éljenzéssel fogadták és folyton a legszívesebben ovációban részesült.

Dr. Széchenyi Tamás melegen üdvözölte a főispánt, röviden jelezte az értekezlet célját és fölkerítte a főispánt, hogy az értekezleten részt venni, illetve azt bölcs tanácsaival támogatni sziveskedjék.

Erre Latinovits Pál hosszabb beszédben fejtegette a közlekedési eszközök és különösen a vasutak jelentőségét és fontosságát társadalmi és közgazdasági szempontból és végül a szóban forgó vasutat az érdekelt községek támogatására ajánlotta. Beszédét németül is megismételte.

Lelkes éljenzéssel és tapsolással kísérte a hallgatóság a nagyszabású és tanulságos beszédet és erre megindult az eszmecsere, melyben az értekezletnek csaknem minden tagja részt vett. Az értekezlet végül abban állapodott meg, hogy a vasutépítés ügyét az érdekelt községekben propagálni fogják. Az engedményesek rövid idő múlva újra kérni fogják a községeket, hogy a jelzett vasut kiépítését megfelelő hozzájárulásokkal biztosítsák és akkor alkalmuk lesz az értekezleten jelen voltaknak befolyásukat ezen nagyfontosságú ügyben érvényesíteni.

A zombori színházigazgató.
Városunk színházi bizottsága tegnap csütörtökön délelőtt 11 órakor a város háza kis tanácskozási termében Hauke Imre polgármester elnöksége alatt ülést tartott, melynek az igazgató személyének a megválasztása képezte a tárgyat. Jelen voltak: Kozma László, dr. Alföldy Árpád és Latinovits Szaniszló előadó. A zombor-nyitrai színházra a következő igazgatók pályáztak: Berky Ferenc, Halasy Béla, Monory Sándor, Fehér Károly, Földes Sándor, Micsey György, Kunhegyi Miklós (volt zombori direktor), Zoltán Gyula, Csiky László. A színházi bizottság tárgyalás alá vette az egyes igazgatók kérvényeit és azokat alapos tanulmányozás alá vette és a bizottság tagjainak az volt a meggyőződése, hogy Monory Sándor színházigazgató társulata felel meg leginkább a zombori színviszonyoknak és vele fogja a szerződést megkötni. Monory társulata jelenleg Pöstyén főrdőben játszik és egyike a vidék legkiválóbb társulatainak. Ajánlatában pompás műsor, nevesebb vidéki színészek és színésznők, kardalosok és jól szervezett zenekar van. A négyezer korona igazgatói óvadékot letette és teljes felelősséget vállalt el.

A halas-rigyciai vasut vállalkozója, Gfrerer és Grossmann cég a nevezett vasut építési munkálatait f. szept. végén szándékozik megkezdeni és pedig Halas határában. A földmunkálat minden valószínűség szerint még ez évben el fog végeztetni, ha az idő száraz és kedvező marad. Az összes építési munkálatok 1903. június végéig elkészülnek és akkor lesz az új vonal átadható a forgalomnak. A nevezett cég a munkásokat azon községből óhajtja alkalmazni, melynek határában a munkálat folyik s így az összes községek munkásai részesülhetnek munkában.

Selyemgyár. Az országos selyemtenyésztési felügyelőség O-Becsen a Ferencsatorna partján egy selyemgyárat állít fel, hol állandóan 200 munkás nyer alkalmazást.

Jogtudor néptanító. Kunsztler Károly kis-kéri ág. ev. tanító a budapesti tudományegyetemen jogtudorrá avatott.

A szerb egyházi kongresszus összehívása. Karlócáról írják: A gör. kel. szerb egyházi kongresszust decemberben egy rendkívüli ülésre ismét egybehívják. Ebben fogják valószínűleg azt a szabályzatot tárgyalni, melyet a szerb metropolita-alapok kezelése dolgában most készít a kongresszusi választmány. A szerb egyház autonómiai költségei tudvalevőleg két alaphól fedeztetnek, az általános szerb egyházi nemzeti alaphól, mely jelenleg 4.861,740 36 koronára rug, továbbá a nemzeti klerikális alaphól, melynek összege 4.992,780 korona 15 fillér.

A zentai csata emléke. Ujvidékről írják, hogy a pétervárad 70. sz. gyalogezred tisztikara által megindított gyűjtés eredményeként fehér márványkereszt hirdeti Savoyai Jenő herceg dicsőségét, melyet 1716. augusztus 5-én Pétervárad közelében a törökök teljes leverésével szerzett. A kereszt ünnepélyes leleplezése kedden ment végbe. A török időkből való Mária Schnee (Tekia) bucsujáró helyre, ahová e napon sok ezren járnak messze vidékről, az ünnepély alkalmával körülbelül 25,000 ember gyűlt össze, kik Vorsák Antal tábori miséje után a félóránnyira fekvő Vezirac magaslatára (Jenő herceg győzelmének színhelyére) vonultak, ahol a nagy katonai pompával tartott ünnepély bekezdéséül Etróbl ezredes vázolta a keresztmélék történetét; mire a püspök megáldotta azt és a csata jelentősége mellett a kereszt jelentőségét is ecsetelte. Az ünnepi beszédek után a katonaság, az ujvidéki és pétervárad 70. sz. gyalogezred és az ujvidéki hadastyánok ellépése következett. A pétervárad 70. sz. gyalogezred és az ujvidéki hadastyánok ellépése következett. A pétervárad 70. sz. gyalogezred és az ujvidéki hadastyánok ellépése következett. A pétervárad 70. sz. gyalogezred és az ujvidéki hadastyánok ellépése következett.

Perczel Miklós honvéd-nyugdíja. Széll Kálmán miniszterelnök 1901. évi július 11-én kelt rendeletével újból szabályozta az 1848—49-iki honvédek nyugdíj-ügye. Ettől fogva az öreg honvédek, tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra, kivétel nélkül igényt tarthatnak a rangfokozatuknak megfelelő nyugdíjra. Sőt a ki hadiérmet kapott, vagy máskülönben az ellenség előtt vitézséget tanúsított, a megállapított nyugdíj kétszeresét is megkaphatja. Perczel Miklós nyugalmazott főispán, 1848—49-iki honvédezredes szintén folyamodott nyugdíjért s különös tekintettel Szent-Tamásnál tanúsított rendkívüli vitézségére és hadi szolgálataira, a melyek a csata sorsára jóformán döntő befolyással voltak, az ezredesek részére megállapított 940 korona nyugdíjnak közel kétszeresét, vagyis 1620 korona nyugdíjat kapott. A Perczel Miklóst megillető ezen szabályszerű nyugdíjat az idén folyósították. Meg kell jegyeznünk, hogy ezen szabályozás folytán, a melynek értelmében az öreg honvédek vagyoni viszonyaikra való tekintet nélkül kaphatnak nyugdíjat, az idén ezren és ezren folyamodtak nyugdíjért, úgy hogy több mint 12 ezer öreg honvéd nyer jelenleg nyugdíjat és ekként a tulkiadás közel 600000 koronára rug ez idén.

Halálozás. Özv. Horváth Józsefné sz. Sinkó Borbála augusztus hó 5-én életének 45-ik évében elhunyt. Temetése augusztus hó 7-én délután ment végbe.

Szőkevény inasok Három inas gyereket össeláncolva kísért hétfőn délután egy rendőr bácsi az országuton T-Becsére és onnan tovább N-Becskerekre. Ugyanis a három szőkevény Becskerekéről indult világgá, ott hagyván gazdát és ajtófélfát bucsuzatlanul. Pénz és engedelem nélkül indultak meg az országuton és mint mondják, csak az a vágyuk volt, hogy egy nagy várost lássanak és a tengert. Budapest és Fiume volt az egyetlen vágyuk. Ámde nem juthattak O-Becsenél tovább, mert a táviratilag értesített csendőrség a három fiatal vandort itt elcsipte és átadta a hatóságnak. Így került a három inas a toloncutra és hogy el ne szökhesenek, a vasra. Főváros helyett látták O-Becset, a tenger helyett pedig a szőke Tiszát. Egyenlőre talán meglegszenek ennyivel is!

Egyházi kitüntetés. Viditzky György megyebizottsági tag és a kovili zárda főnöke, a gör. kel. szerb püspöki zsinat határozata alapján Sevits Mitrofan bácsi püspök által archimandritává szenteltetett fel és az aranykeresztnek aranyláncan való viselhetőségével kitüntettetett.

Adományok a Scherer árváknak. Lapunk által megindított gyűjtéshez újabban a következők adakoztak: Fernbach Károly, Fernbach Péter, János Gusztáv 10—10 kor., Halm Ottóné 4 kor., Baky Elek, Szondy Matyas, Khloyber Lajos 2—2 kor., dr. Kesmárky Béla 1 kor. A gyűjtés folyamatban van.

Vendégszereplés Budán. A fővárosi nyári színházban a napokban a vidék kiváló színésznője, Markovits Margit kisaszszony, a győri színház tagja — ki a tavali szezonban városunkban nagy tetszés mellett játszott — vendégszerepelt. A diszkrét játéku, szép színpadi megjelenésű színésznőt a közönség igen rokonszenvesen fogadta s élénk, temperamentumos játékát, értelmes szövejtését gyakran honorálta tapsal.

Köszönő levél. Csurog községi önkéntes tűzoltó-egylet lapunknak írja: Folyó hó 4 én délután 3 órakor valószínűleg egy cséplőgép kéményétől a község körül összehordott gabona kigyulladt. A helybeli tűzoltóság kitartó és folytonos munkássága folytán a tüzet e hó 5-ig délután 3 óráig teljesen eloltotta s midőn a tűz színhelyéről elvonultak a tűzoltók, ugyanakkor a község másik részén tüzet jeleztek. A tűzoltóság teljes készenlétben lévén, a helyszínén azonnal megjelent, de tekintve azt, hogy a kazlak közvetlen a község alatt s egymástól 3—4 méternyi távolságra voltak összerakva, kénytelen volt a parancsnokság az előjárás útján az ó-becsei főszolgabíró urat megkérni, hogy az ottani tűzoltó egylet segítségét nyújtson. Miután az egylet kérésünkre azonnal eleget tett s önfeláldozó munkásságot fejtett ki, ugyanazért kérjük a csatolt nyílt köszönő levellünket becses lapjában közzétenni: „Tek. önkéntes tűzoltó parancsnokságnak, Ó Becsén. A tegnapi nagy tűzvész alkalmából nyújtott gyors segélyt, kitartó önfeláldozó munkásságukért fogadjuk a tek. parancsnokság magunk és a tűzvészelyben védelmet nyert polgárok leghálásabb köszönetét. Kérem e köszönetünket úgy az önkéntes tűzoltó-egylet, mint annak itt megjelent igen tisztelt tagjaival is közölni. Isten bőséges áldása legyen jutalmuk nemes, önfeláldozó, gyorsan nyújtott segélyükért! — Csurog, 1902. évi augusztus hó 6 án. Velzl István s. k., csurogi önk. tűzoltó-egyleteti főparancsnok“.

Délvidéki kivándorlási kongresszus Temesváron augusztus hó 10-ik napján a vármegyeház nagytermében d. e. 9 órakor nyílik meg és 12 óráig tart a népies ülés, melyen barki részt vehet; délután és 11-én egész nap folyik az érdemleges tárgyalás a program szerint. Hétfőn d. u. 6 órakor záróülés. — Mindenki, aki a kongresszuson részt akar venni, jelentkezék tagul úgy, hogy a Délvidéki Kivándorlási Kongresszus Irodája címére (Temesvár, vármegyeház) postautalványon beküldi a 4 kor. tagsági díjat. A tagul jelentkezőknek postafordultával megküldik a kongresszus részletes programját és a kongresszuson tárgyalandó összes határozati javaslatokat tartalmazó füzetet. A kongresszusi tagok úgy az államvasutak, valamint az arad—csanádi helyi érdekű vasút vonalain díjkedvezményben részesülnek, miért is arra kérjük a tagul jelentkezőket, hogy nemcsak pontos címüket, hanem az induló vasuti allomást is a kongresszusi irodával közölni sziveskedjenek. A kongresszusi vendégek befogadására Temesvár városa 10 szállodája áll rendelkezésre, de azok számára, kik ebbeli kívánságuknak írásbelileg kifejezést adnak, a kongresszusi iroda megfelelő szobát biztosíthat. A jelentkezés határideje augusztus hó 5-ike, az ezután jelentkező tagok vasuti kedvezményben nem részesülnek.

Határviellongás. Bácska és Torontál között a holt Tisza felé nincs megállapítva a határ és így az ó-becsei és aracsiak között sűrűn támad ellentét. A napokban több asszony volt panason az előjárásnál, hogy

az aracsi rendőrök, mibelyt a holt Tiszán átúszik a libájuk, azokat azonnal elfogják és addig ki nem adják, míg 15—20 krajcárokat nem fizetnek egy-egy libáért. Az előjáróság helyt adott a panaszoknak és eme rendőri tulkapás megállítására jegyzőkönyvileg kérte meg a főszolgabíró közbelépését. Ugyanis az évtizedek óta tartó partmosás és eliszaposodás folytán, nyilvánvaló, hogy az ó-becsei batár a tulsó parton jóval beljebb van és így az ott kiszálló libákat nincs joga megfogni az aracsi rendőrségnek. Másrészt pedig szabálytalanság az is, hogy a rendőrök maguk szabják meg a bírságpénzt és azon talán még osztózkodnak is. Mert ha tilosban van a liba, úgy azt csak behajtani van joguk, de a bírságot a mezőrendőri bírónak van joga megítélni és akkor is egy liba után csak 5 krajcár. E határviellongásokat elkerülendő, kéri az előjáróság, hogy addig is, míg a végleges batár megállapítatik, legalább ideiglenesen jelöljön ki határt a hatóság.

Öngyilkosság. Mindennapi történet. Két soros rendőri bír. Egy leányka megölte magát. Az öngyilkoságnak oka életuntság. Winternitz Anna, aki másfél éve nevelőnő dr. Klein Adolf szabadkai közközházi osztály főorvosnál, a mult heten sublimát oldattal megmérgezte magát. A mérget éjnek idején vehette el az orvos zárva tartott szekrényéből, még pedig napok előtt, mert a pastillák néhány pernyi otthon időzése alatt fel nem olvadhattak. — A közközházban ápolják, de életben maradásához nincs remény. Hónapok óta foglalkozott a halállal és a csöpp gyermekeknek énekelt e közben vidáman, kacagott, játszott velük és mikor a gyermekeket elaltatta, lefektette, belopódzott gazdája rendelő szobájába, a legerősebb méregből kilopott nyolc kapszulát, vízzel telt üvegcébe tette és elrejtette. Azután elutazott a családdal, egy hétig voltak idegenben. Aztán indultak hazafelé. Az egész uton jó kedvű volt. Hajnalban érkezett meg. A kis gyerekeket megmosdatta, eltatta, aztán kiment a szobából a konyhába, rejtek helyéről elővette a mérget, megitta és szólt a cselédnek: az üveget dobja el. Néhány perc múlva a cseléd kiáltására az orvos kifutott a jajgató öngyilkoshoz, kérdezte mi a baja, ki azt felelte: „semmi kérem jobb ez így.“ És az ellenmereg sem használt már semmit, a sublimált mérgeg biztosan működik, a gyermekleányka, aki már két év előtt is megakartta magát ölni, most már a halállal vívódik, az élet erős küzdelme a halállal, amelyben a halál lesz a győztes.

Lövöldöző rablók. Ó Becséről írják: Csütörtökön éjjel veszedelmes rablókkel került össze a rendőrség. Az alsóvároson Rákos Albert házában a fák mellé két alakot látott meghuzódni a járőr. Mikor megközelítették őket, futásnak eredtek. A rendőrök utánuk. A szerb temetőnél közelükbe jutottak. Ekkor a menekülők rálöttek a rendőrökre, kik viszonzozták a lövést. A temetőben elűntek a rendőrök szemei elől. A rendőrök tovább is kutatták őket, midőn a hegyesi uton Frenner István szállása előtt kibukkantak, de az ott álló kocsira hirtelen felkaptak és ismét rálöttek a rendőrökre. Ezek vissza-löttek, de eredménytelenül, mert a rablók a kocsin elmenekültek. Csak később tűnt ki, hogy Rákosnál az ablakot sárral már be is kenték, hogy betörjék. Valószínű, hogy ezek rabolták ki akkor éjjel Fülöp Mátyás házat is, honnan az ablak betörése után 6 párnát és 2 dunnát vittek el.

Talált ékszer. A mult vasárnapi néptáncpályán alkalmával a jelenvoltak közül valaki egy ezüst óraláncot veszített el. Miután ezen lánc a helyszínen megtalálhatott, jogosult tulajdonosa azt a „Gáspár“-féle sörcsarnokban mindenkor átveheti.

Vadászjegyek. Vadásztérületi jegyek a csonoplai alsó (sáponyai) vadásztérületre 1902. augusztus 1 től 1903. évi július 31-ig terjedő időre egyenként 15 koronáért kaphatók Deák Andor községi jegyzőnél Csonoplán.

HIRDETÉSEK.

ELADÓ

11 irzom és 3 kaptárból álló igen jó karban levő méhes felszereléssel együtt.

Bővebbet: Zombor, Szivaci-ut 258.

1387. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Feketehegy községben lemondás folytán megüresedett rendőrzetetői s az ennek betöltése folytán netán megüresülő közreadőri állásra ezennel pályázatot nyitunk. A rendőrzetető évi javadalmazása 800 korona, a közreadőre évi 600 korona, mely havi utólagos részletekben folyósítatik a községi pénztárból.

Ruházatról a megválasztott, a felszerelésről a község köteles gondoskodni.

Orvosi, erkölcsi és illetőségi bizonyítvánnyal és katonakönyvvel felszerelt, **sakézüleg irott pályázati kérvények folyó évi augusztus hó 20-ának délutáni 6 óráig** nyújtandók be alulírott eljárássághoz. Később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Bács-Feketehegy, 1902. augusztus 4 én.

Kozma Dezső, **Perlaki József,**
jegyző. 2—1 bíró.

12867. sz.

P. 1902.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Katymár község határában lévő, urbéres birtokok tagosítása céljából a tényleges birtokosoknak az 1836. X. t. c. és az 1871. évi 53. t. c. értelmében leendő megszavaztatására határnapul **1902-ik évi augusztus hó 19-ik napjának d. e. 9 órája** Katymár községéhez kitézetett. A nem szavazók a tagosítást kívánókhöz számíttatnak.

A szavazási lajstrom kiigazításának határnapjánul **1902. évi augusztus hó 18. napjának d. e. 9 órája** tüzetett ki Katymár községéhez.

Szabadkán, 1902. augusztus hó 1-én.

Oláh Ferenc h.

Dr. Hajnal,

3—1

kir. tszéki bíró.

2120. szám.

kig. 1902.

Arlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 1011/kgy. 1902. számú határozatával O-Morovica község jegyzői lak építése jóvábagyattván, az építésnek nyilvános szóbeli árlejtés útján biztosítására O-Morovica községében **f. évi augusztus hó 17-ik napján délutáni 3 órakor** árlejtés fog tartatni.

Az építési költségek 15317 korona 75 fillérben vannak előirányozva. Vállalkozni szándékozók az árlejtés megkezdése előtt az előirányzati összegnek megfelelőleg 10% bantpénzt készpénzben vagy elfogadható értékpapírban letenni tartoznak.

Felhivatnak mindazok, kik a munkálat elkészítésére vállalkozni óhajtanak, hogy a mondott időben a helyszínen személyesen megjelenni, esetleg ajánlataikat írásban is beadni sziveskedjenek.

Az árlejtési feltételek, a tervek és a költségvetés a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

O-Morovicán, 1902. július hó 31-én.

Pálts Antal, **Karai Sándor,**

jegyző. 2—1 bíró.

3230. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Rác-Militics, Filipova és Karavukova községekből álló körállatvosi állásra Rác-Militics székhelyvel pályázatot nyitok. Az állással évi 1200 korona fizetés, a községekkel egyezség útján kötött látogatási díjak s a hivatalos látogatások alkalmával díjmentes fuvar van egybekötve. A községek apaállat gyógyításáért, valamint a tavaszi állatorvosi szemléért külön díjazás nem jár.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat s minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám **1902. évi augusztus hó 31-éig** nyújtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Hódsághon, 1902. július hó 31-én.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

1564. szám.

tkvi 1902.

Árverési hirdetmény.

A hódsághi kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Benderek Ferenc végrehajthatónak Benderek Ferenc végrehajtást szenvedő elleni 2700 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódsághi kir. járásbíró) területén lévő, Hódságh községben fekvő, a hódsághi 1196. sz. betétben A. I. 1—3. sor, 576., 577., 578. hr. sz. 234. ö. i. sz. ház, udvar és kertből álló ingatlanra és pedig a 3852/tkvi 1898. sz. végzés következtében C. 2. sorsz. alatt özv. Benderek Ferencné Baszler Magdolna javára bekebelezett életfogytiglani lakhatási szolgalmi jog fentartása mellett 850 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi szeptember hó 6-ik napján délután 2 órakor** Hódságh községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 85 koronát készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hódsághon, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál, 1902. évi június hó 4-én

Szabó Imre,
kir. járásbíró.

1136. szám.

1902.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Pacsér község elöljárósága a községi képviselőtestületnek 23., 24/1902. közgyűlési számú határozata folytán az 1890. évi t. c., valamint a 610/1897. számú vármegyei szabályrendelet szoros betartása mellett készítenő törzskönyv, valamint Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága által 1191. 1900. közgyűlési szám alatt alkotott építési szabályrendelet 1. §-a értelmében az utcák és terek szabályozási vonalainak megállapítása iránti műszaki munkálatokra nézve ezen pályázatot hirdet.

Felhívom mindazon okleveles mérnök urak, kik a fent leírt műszaki munkálatok elkészítésére vállalkozni óhajtának, ebbeli ajánlataikat alulírott elöljárósághoz **f. évi augusztus hó 30-áig** nyújtsák be.

Kelt Pacséron, 1902. július hó 27-én.

Bogyó Ödön, Gönczi Ferenc,
jegyző. 3—2 bíró.

Pályázat.

Béreg község róm. kath. tanítói állására újból pályázat hirdetik **augusztus 20-iki** határidővel. Ezen állás évi jövedelme: 1. készpénzben a község pénztárából havonként előre fizetve 760 korona: 2. törvényes ötdéves korpótlék; 3. három szoba, konyha, éléskamra és pincéből álló tisztességes lakás, melynek jókarban tartása a községet illeti, ehhez járul még istálló és félszer; a lakás tisztittatása fejében a községtől kap 12 koronát; 4. 9⁷²⁵/₁₆₀₀ hold kaszáló, melynek jórésze már szántóföld, csekély adóteherrel; 5. 5⁷⁶⁹/₁₆₀₀ hold szántóföld egy időben ezen tanítói állás javadalmazását képezte, de jelenleg ezen föld vita tárgyát képezvén, erre a tanító csak azon esetre tarthat igényt, ha az ügy eldöntése után az ezen tanítói állásához csatolhatik. — Ugyanakkor lesznek meghatározva az ezen javadalmazásáért járó kötelmei is, melyeket az iskolaszékben köteles lesz aláírni. Ellen esetben sem a multra, sem a jövőre kárpótlást nem kereshet. Feltételek: magyar, bunyevác-sokac és német nyelvben való jártasság. Az iskolaszék által meghatározandó osztályban — az ismétlő iskolában pedig díj nélkül — köteles tanítani. Az egyforma tanítói oklevél mellett a zenébeni jártasság előnyt biztosít. A község felszerelt folyamodványok a béregi róm. kath. iskolaszékre címezve nt. Maison Mihály kertületi espereshez Rigyicára küldendők.

Béregben, 1902. évi augusztus hó 4-én.

Az iskolaszék.

479. szám.

1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1902. évi V. 36. számú végzése következtében dr. Bruck Armin zombori lakos ügyvéd által képviselt Fenyő Lipót és fia budapesti cég javára Scherer Ferenc zombori lakos ellen 850 kor. 78 fil. és járuléki erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 4740 koronára becsült butorárúkból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 36/4. 1902. sz. végzése folytán 850 kor. 78 fil. tőkekövetelés, ennek 1901. évi december hó 12. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 147 kor. 70 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adós üzletében leendő eszközzésére **1902. évi augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1902. évi július hó 16-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

2729. sz. 1902.

Gubacseladási hirdetmény.

Alulírott erdőhivatal részéről közhírré tétetik, hogy a bezdáni erdőgondnoksághoz tartozó baracscai, béregi, szántovai, kolluthi és bezdán-monostorszegi Kigyóson inneni és túli erdőkben, az apatini, dorozslói és palánkai erdőgondnokságokhoz tartozó összes kemény erdőben található ez évi gubacsstermezés az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában **1902. évi augusztus hó 21-én délelőtt 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen, erdőgondnokságonként elkülönítve eladatni fog.

Az árverési és szerződési feltételek az alulírott hivatal és az illető erdőgondnokságnál a szokásos hivatalos órákban megtehető.

Apatinban, 1902. augusztus hó 3-án.

M. kir. erdőhivatal.

4933. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Vajszka-Bogyán körjegyzőségben lemondás folytán turesedébe jött körirnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek, ezen állás javadalmazása a vajszkai és bogyáni közpénztárból havi előleges részletekben évi 720 korona.

Felhívom pályázókat, hogy kellően felszerelt és eddigi alkalmaztatásukat igazoló, okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi augusztus hó 25-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek. Szláv nyelvbéli jártasság megkívántatik.

Hódsághon, 1902. évi július hó 31-én.

Szemző Károly,
3—2 főszolgabíró.

772. szám.

1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1902. évi V. 875/3. számú végzése következtében dr. Bruck Armin zombori lakos ügyvéd által képviselt Alt és Kohn budapesti cég javára Vlaszkalits Vlaszka ó szivaci lakos ellen 535 kor. 20 fil. és járuléki erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 10460 koronára becsült gőzgépek, kocsik és lovakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 875/3 1902. sz. végzése folytán 535 kor. 20 fil. tőkekövetelés, ennek 1901. évi augusztus hó 1-ső napjától járó 5%, kamatai és eddig összesen 106 kor. 50 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig O-Szivacon adós lakásán leendő eszközzésére **1902. évi augusztus hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1902. évi július hó 28-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

4006. szám.

kig. 1902.

Árlejtési hirdetés.

O-Kanizsa község elöljárósága **f. évi augusztus hó 16-án (szombat)** a községháza tanácstermében délután pont 5 órakor megkezdett nyilvános szóbeli árlejtésen egy a szállások között emelendő népiskola építési munkáit az alábbi iparágakként fogja a legjutányosabb ajánlattevőknek oda ítélni:

a) Az iskolaéptlet, gémeskut és árnyékszék föld és kőmives munkáját összesen 2595 kor. 91 fil. kikiáltási árban, bánatpénz (biztosíték) 250 kor.

b) Az iskolaéptlet, kerítés, gémeskut és árnyékszék ácsmunkáját összesen 2948 kor. 31 fil. kikiáltási árban, bánatpénz (biztosíték) 280 kor.

c) Az iskolaéptlet asztalos, lakatos, tüveges és mázó munkáját összesen 744 kor. kikiáltási árban, bánatpénz (biztosíték) 70 kor.

Miről versenyezni kívánók azon megjegyzéssel értesíttetnek, mikép e jelen árlejtésre vonatkozó terv, költségvetés és árlejtési feltételek a szokásos hivatalos órákban hétköznapokon f. hó 7. napjától kezdve a közig. jegyzői irodában Bukalovits János községi iktatónál betekintethők.

O-Kanizsan, 1902. évi augusztus 2-án.

Laczkovits Károly, Popovits György,
jegyző. 3—2 bíró.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

33500. sz.
alisp. 1902.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja által ezennel közhírré tétetik, hogy a vármegye alább részletezett 1903. évi szükségletének ugymint:

I. Iroszerek.

Papírok:

- 15 rizsma 1/oc legfinomabb miniszteri papír, fehér tiszta $34\frac{1}{2}$ cm. 1000 iv 16 kgr. á 14 kor. = 210 kor.
- 2 rizsma F. o. D. legfinomabb miniszteri, fehér tiszta $34\frac{1}{2}$ cm. 1000 iv 17 kgr. á 32 kor. = 64 kor.
- 50 rizsma 3. o. g. D. bordázott fehér irodai $34\frac{1}{2}$ cm. 1000 iv 11 kgr. á 9 kor. = 450 kor.
- 220 rizsma 0/5 d. sima fehér irodai $34\frac{1}{2}$ cm. 1000 iv 12 kgr. á 6 kor. = 1320 kor.
- 40 rizsma II-ik számú diósgyőri kék fogalmi $37\frac{1}{4}$ cm. I. minőségű á 23 kor. = 920 kor.
- 20 rizsma II ik számú diósgyőri fehér irodai $37\frac{1}{4}$ cm. I. minőségű á 20 kor. = 520 kor.
- 20 rizsma 8-ik számú medián fehér irodai $46\frac{1}{59}$ cm. I. minőségű á 50 kor. = 1000 kor.
- 30 rizsma 2. E. E. utánzott fehér irodai $37\frac{1}{4}$ cm. I. minőségű, recézve és simitva á 16 kor. = 480 kor.
- 20 rizsma 10/13 G. csomagoló, szűrke erős, egyik oldalon simított $63\frac{1}{59}$ cm. 1000 iv 40 kgr. á 14 kor. = 280 kor.
- 30 rizsma W. P. D. S. csomagoló, pergament simított á 30 kor. = 900 kor.
- 2 rizsma merített $80\frac{1}{54}$ cm. 1000 iv 48 kgr. recézett simított á 54 kor. = 108 kor.
- 10 rizsma 7/8 Medián szűrke fogalmi $47\frac{1}{60}$ cm. 1000 iv 30 kgr. á 12 kor. = 120 kor.
- 10 rizsma 7/10 kisregál papír, szűrke fogalmi, $50\frac{1}{70}$ cm. 1000 iv 32 kgr. á 16 kor. = 160 kor.
- 10 rizsma 7/4 kisregál szűrke fogalmi $49\frac{1}{50}$ cm. 1000 iv 17 kgr. á 8 kor. = 80 kor.

Ezen papírnemekre a minták a vármegyei közig. számvevősnél megtekinthetők.

15. 180 doboz réztoll á 2 kor. = 360 kor. A Kuhn-féle és Schuber József-féle hazai gyártmányokból az árlejtésnél minták mutatandók be, mely alkalommal a gyártmányok és tollak minősége a gazd. választmány által fognak elbíráltatni. Csakis I-ső minőségű szállítható.

16. 60 tucat irón, fekete legfinomabb á 1 kor. = 60 kor.

17. 20 tucat irón, vörös legfinomabb á 80 fil. = 16 kor.

18. 32 tucat irón, kék legfinomabb á 70 fil. = 22 kor. 40 fil.

Az árlejtésnél Hartmuth és I-ső magyar írógyárból minták mutatandók be.

19. 50 üveg vegyténa 6/0 üvegcsékben, finom Dörner-féle á 1 kor. = 50 kor.

20. 30 üveg karmin ténta, metall réz á 16 fil. = 4 kor. 80 fil.

21. 180 üveg iróténa, Antracén, Müller testvérek-féle 1 literes üvegekben á 1 kor. 60 fil. = 308 kor.

22. 45 tucat tollszár, hosszú hegyes 20 tucat, rövid basas 25 tucat, legfinomabb á 50 fil. = 22 kor. 50 fil.

23. 100 doboz ragasztó ostya, vörös nagy, 1 dobozban 1000 drb á 1 kor. = 100 kor.

24. 25 kiló kötöző spárga, szűrke vékony 7 águ 6 T. 100 grammos csomagokban á 2 kor. = 50 kor.

25. 15 kiló kötöző spárga, középvastag, 200 grammos csomagokban á 1 kor. 80 fil. = 23 kor.

26. 25 kiló kötöző spárga, vastag csomagoló 3 águ 2 T. 500 grammos csomagokban á 1 kor. 80 fil. = 45 kor.

27. 30 orsó selyemzsinór, nemzetiszinú, erős, 1 orsó 25 méter á 60 fil. = 18 kor.

28. 4 kiló házi cérna, angol sodrott, 1 kiló 20 báb á 6 kor. = 24 kor.

29. 120 darab finom törölő gummi, tén-tára és irónra á 6 fil. = 7 kor. 20 fil.

30. 17 tucat zsákvarró tü 5 A. $5\frac{1}{2}$ cm. hosszú gömbölyű á 15 fil. = 2 kor. 55 fil.

31. 100 csomag spanyol peesétviasz, finom jól égő és hideg állapotban jó tapadó, 8 drb 1 kiló, $\frac{1}{2}$ kgros csomagokban á 1 kor. = 100 kor.

32. 2000 csomag Stearin gyertya, I-ső minőségű hazai gyártmány, 500 grammos csomagokban, 1000 csomag 5-ös és 1000 csomag 6-os számú á 1 kor. = 2000 kor.

Összesen 9753 korona 45 fillér.

II. Szolgák ruházata.

1. 5 drb köpeny, hazai gyártmányu szűrke posztból, erős barchend béléssel á 48 kor. = 240 kor.

2. 5 drb mente, hazai gyártmányu kék posztból, fekete erdélyi báránnyal prémme, fehér báránnyal béléssel á 42 kor. = 210 kor.

3. 60 drb atilla, rövid, vármegyei kék posztból, fehér zsinórzattal és gombokkal á 22 kor. = 1320 kor.

4. 120 drb magyar nadrág, vármegyei kék posztból, fehér zsinórzattal, oldalzsebekkel á 16 kor. = 1920 kor.

5. 60 drb mellény, vörös posztból, fehér zsinórzattal és gombokkal á 6 kor. = 360 kor.

6. 60 drb teljes nyári öltöny, egy zubbony, egy mellény, egy pantalon nadrág beeresztett vitorlavászonnal á 14 kor. = 840 kor.

7. 1 drb zubbony, vármegyei kék posztból (minta szerint) á 20 kor. = 20 kor.

Összesen 4910 korona.

A rubaminták a közig. számvevősnél a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

III. Sapka és kalap.

1. 58 drb sapka, vörös posztó, fehér zsinór, szemvédő (minta szerint), mindegyik sapkára egy viaszos vászon áthuzattal á 3 kor. 60 fil. = 208 kor. 80 fil.

2. 2 drb kalap, fekete szőrből bélelve á 3 kor. 60 fil. = 7 kor. 20 fil.

Összesen 216 korona.

Minták úgy mint a ruházatnál megtekinthetők.

IV. Tüzelő fa.

Hasábfá, cser vagy tölgy 1898/1899. téli vágás, egészséges, I. minőségű, cser 205 méteről á 29 kor. = 5945 kor., tölgy 230 méteről á 26 kor. = 5980 kor.

V. Világítás.

Petróleum világítás, a megyei palota folyosóira 20 mm. széles béllé bíró lámpák-

nak, 45 bordó á 55 kor. = 2475 kor. — 6 drb köréző. A lámpák, bel és egyebek beszerzése, ugy a gyújtás és eloltás a vállalkozót terhelik.

VI. Seprők és kefék.

1. 10 drb szörseprő, öles nyéllé.

2. 16 drb szörseprő, kézi rövid fogóval.

3. 100 drb cirokseprő, kötött, első minőségű.

4. Hosszu nyélre való szörseprő, nagy fal- és padlóporló.

5. 24 drb suroló kefe, nagy erős, legjobb minőségű.

6. 100 drb nyirfaseprő, nagy erős, legjobb minőségű.

Összesen 160 korona.

szállítása iránt 1902. évi augusztus hó 16-án délelőtt 9 órakor Zomborban a vármegyei ház kisebbik tanácskozási termében, előzőleg már a közig. számvevősnél betekinthező és az árlejtésnél is felolvasandó feltételek alatt nyilvános árlejtés fog tartatni. Erről vállalkozói szándékozók oly megjegyzéssel értesítettek, hogy ajánlatot irásban is tehetnek, mely azonban az árlejtést megelőző napon délelőtti 11 óráig a vármegye alispánjánál vagy törvényszerű helyettesénél annál is inkább benyújtandó, minthogy a később beérkezett ajánlatok tekintetbe véteteni nem fognak. Az írásbeli ajánlatokhoz a vállalati becsár 10% ával felérő bánatpénz vagy készpénzben, vagy a budapesti áru- és értéktőzsdén jegyzeti, a névértéket felül nem haladható árkelet szerinti értékű állampapírokban csatolandó, az ajánlat szövegében pedig a szállítási árak egyenként és összesen számmal és szóval kiirandók, ugyszintén világosan felemlítendő az is, hogy a vállalkozói szándékozó az árlejtési feltételeket és a szállítandó tárgyak mintáit ismeri és magát a feltételekben felhozottaknak aláveti; továbbá az ajánlat borítékára határozottan kiirandó, hogy az ajánlat mire tétetik. A szóbeli árlejtést megelőzőleg ugyanazon bánatpénz teendő, mint az írásbeli ajánlatoknál, s azon ajánlattevők, kiknek netalán korábbi vállalatból kifolyólag óvadékuk van a megyei házipénztárnál, figyelmeztetnek, hogy ezen óvadék bánatpénzzel az árlejtésnél, mely új ügylet, el nem fogadtatik. Végül megjegyzetik, hogy a tárgyak mintái, azok kivételével, melyekre fentiek szerint az ajánlattevők mintákat bemutatni tartoznak, a vármegye birtokában vannak s csakis azokkal egyezőkre fog az árlejtés tartatni.

Zomborban, 1902. évi július hó 18 án.

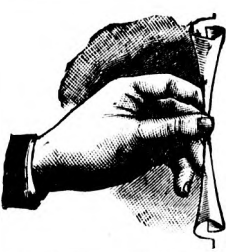
KARÁCSON,

kir. tanácsos, alispán.

3-3

A takarékoság és tisztaság kedvelői figyelmébe!

Használatban levő férfi-, női- és gyermekruhák, továbbá ernyők, keztük, háztartási cikkek u. m.: függönyök, terítők, butorezervek, himzécek stb. gyakran használaton kívül helyeztetnek csupán azért, mert megfoltosodtak, bepiszkolódtak, pedig azok vegyi tisztítással aránylag kevés költséggel ismét használhatóvá tehetők.

Ruhatisztítás vegyi úton!

A vegyileg tisztított ruhák eredeti színe, fénye és alakja (façon) megmarad. Legyenek azok bármivel díszítettek is. Vegyi úton a zsír s egyéb peesetek tökéletesen eltávolíthatnak s ki van az az eshetőség zárva, hogy az eltávolított, illetve kioldott peesetek újbol előtűnjenek.

Első vegyészeti ruhatisztító intézet

*-8 Tulajdonos:

Szabó Károly,
Zentán.

Csomagolás. Ha a tisztítandók dobozban küldetnek, ugy azok, ha a doboz megfelelő, ugyanazon dobozban küldetnek vissza, máskülönben a saját dobozkészítő műhelyemben előállított dobozokban, kellő vigyázattal csomagoltatnak a küldemények. Csomagolásért saját költségemet számítom.

Átvételi elismervény. A küldemények átvételénél a t. rendelők értesítettek s kívánatra közlöm a beküldött darabok tisztítási díját, mielőtt azok munkába vétetnek.

Elkészítési határidő. Rendes körülmények között 6-8 nap. Igen sürgős kivételnel a díjak költségétbb-letem arányában némileg magasabbak.

